

מסורת הש"ס

(א) תמיד כה: פ"א מ"א וק"ד (כ.ו.) (ג) (תמיד כו.) (א) תמיד כז.; (ד) (ז"ל ואומר כ"א בתמיד.) (ט) מנחות כ"א, (ו) יומא יט. (תמיד כו.). (ז) תמיד כה: ניומא יט., (ח) ניומא טו.; (ט) כ"א טללא קרבן, (י) ומא טז. (פ"ח צנ.) (א) כ"א מרחוקים, (ז) ז"ל מושלם.

הגהות הב"ח

(א) בפירוש ר"ש ד"ה וביט הנילון ובי' הכהנים שומרים מלמעלה והלויים מלמטה. ג"כ זהו לרנא דמשני במסכת תמיד דף כ"ו דליכא למ"ד דלא היה רק (ר' שערש) בעורה ואפשר דאמר מהס בית הנילון וסס הלויס היו שומרים למטה והכהני' מלמעלה דלאני' דמשני שס דהוה שצנע דעשרי בעורה (וני' מהס) לא היו רכינין שימור לויס דהיינו (בית המוקד ובית הנילון) משום והכהניס היו שומרים שס ונפ"י ז"ל דמה שאמר והלויס מלמטה לא קאי על בית הנילון (אללא גאנז) דקאמר והכהניס היו שומרים מלמעלה קאמר והלויס למטה דכפי' כן במסכת תמיד דף כ"ו ע"כ דהיי"ק דאל"כ סתרי אהדדי: (ב) ד"ה ה' שומרים וכו' ו' שערס. ג"כ ר"ל א"ש"פ שצנעה שערס וכו':

פ' הרא"ש

א בשלשה שומרים. פשוטו הכהנים שומרים. והיו"ט ברש תמיד: והיו"ט כב"א מקובות. בפרק קמא דתמיד פירש לה קמא ורשם מרחשהו: בשלשה מקובות שהוכנהים שומרים היה מלכד מכ"א שהלויס שומרים והוה בין הכל כ"א או אותן ה' היו בכלל כ"א כי ה' כהן היה שומרים הכהנים והלויס כהנים מלעלה והלויס למטה: ע"י ה' פגורת בחיין. מפרש בתמיד משום דאין ישיבה בעורה היה שומרים בחוץ אבל בהר הבית שיכול היה כשהוא עכ"ל היה שומר מבפנים ובכלל שיערי העזרה היה בית הניצוץ ובית המוקד ובית אבטינס היה באחד מן הפנינים: אשבת הקרבן. היא לשכת הטלאים אי"ל לשכת היה מיוחדת לבקר בה הקרבנות ממוזין: לשבת אשכנז. שהיו אורכים בה הפרוכת: אחורי בית הכפורות. לשכת א' היתה במערב והיה לול קטן בכותל מערבי פתוחה מקדש קדשים ליתיה הלשכה והלשכה היתה פתוחה לעזרה כנגד הילול להכשיר אחורי בית הכפורת לשחיטת קדשים וקריני' ביה פתח אהל

עם פירוש הרמב"ם ועם פירוש הרב שמעיה אשר פתר לפנינו מנוחתו כבוד

בשלשה מקומות פרק ראשון

ר"ש

שומרים **בנים המקדש**. כלילות: **בנים אצטניפם**. שם מפעטמין את הקטורות: **וצים הנילוץ**. מפרש לקמן עלייה בנויה על גבה. שיערי עזרה (א) הכהנים שומרים מלמעלה והלויס מלמטה אותן לויס שנמשמר השומרים את העזרה והם למנין עם עשרים ואחד מקוס שהלויס שומרים בשערי הבית ובשערי העזרה כמפורש: **וצנים המוקד**. באותן ז' לשכות שהיו לבית המוקד הצנויות בקדש כדתנן לקמן ובשמי לשכות הצנויות לו בחיל הלויס שומרים מבחון: **חמשה**. שומרים לויס על חמשה משערי הר הבית יס לו חמשה שערס המנוויס לפנינו: **ארבעה**. שומרים על ארבע פינותיו של הבית מתוכן כלומר [אלון] ולאו מתוכן שומרי הפינות ושומרי השערים בחוץ החומה היו יושצין שכן כל אדם רשאי ליצב שם: **חמשה**. שומרים לויס על חמשה משערי העזרה (ט) שצנע שיערי מונה לקמן בעזרה מפרש במסכת תמיד (דף כו.) ז' מהן היו תכופין לשאר השערים שאינן רכינין שימור אללא לה' שערס (י) מדובקים: **ארבעה שומרים על ארבע פינותיה של עזרה מבחון**. כלומר אלו ואלו מבחון היו עומדים חוץ לעזרה שהרי אין ישיבה בעורה ולא היו יושבים במצנים הרי שמה עשר שומרים צין שער ופינה וג' מוסיף עוד אחד כו': **ב איש הר הבית**. ממונה על כל משמר ומשמר מהשומרים בעזרה: **כן לוי לוקח מאותן השומרים ג' חמשה שערס היו להר הבית**. לחומות עזרת נשים המקפת כל ההר לפניס מן העמל: **שני שערי חולדה**. כן שמש: וקיפוטום. שם השער: **עזי**. גדלי"מ והוא שער לא היה משמש כלום שום יליאה וצליאה אללא בעל קרי היה יואל צו לרבי אליעזר שן יעקב כדמפרש בשילהי פרקין: **שער המזרחי**. שבוחרות עזרת נשים שהכל נכנסין דרך שם לכל העזרות ועל אותו השער שושן הצירה לורה לא ולמד במס' יומא: **שנז**. בשער המזרח זה כהן השורף

הפרה וכל מסעדיה העוסקים יוצאין דרך שם להר הזיתים שצמורה שהוא כנגד אותו שער ובכזה היו עושין מהשער להר מפני קצר המרחק: **ד שצנע שערס היו בעזרים ישראל**. שער נקנור. הוא שער האיתון והוא משמש כל כניסה ויליאה של עזרה הגדולה איתון לשון צליאה כמו אמא צוקר (שעריה כל): **שני שערס**. נגדי כהונה מונחין שם: **ה בים המוקד**. היה כולו בחיל שכן זקני בית אב ישיס שם אללא הלשכות שלו חליין בחול וחליין בקדש: **ר לשנס קרין**. שסוי שם לאלים המצוקרים: (שי' קלע"ז) **ז נלגוש את העזרה**. כדתנן במסכת תמיד (דף כח.) נטל את המפתח ופתח את הפשפש שנכנס מצית המוקד לעזרה היו צודקין והלכין הגיעו אלו באלו אמרו שלום הכל שלום כלי השרת מוצאין כמיקוין: **ה בים המוקד כיפה**. ככיפה היה **עשוי: וצים גזול והיה מוקף רוצנין של אבן**. רצפה חלקה וגבוה לשכב שם: **איש כסותו צריך**. כר וכסת שלו שטוח בקרקע שלא על הרוצנין העשויין לוקניס יושן על הארץ: **ט אמה על אמה**. בארץ וטבאלא עליו: **הגיע ומן הענילה**. שעת הגפת דלתות: **הגביה את הטבאל**. הנהג השוער: **מן הטלגלג**. בשלגלת היו תלויות ונעל הכסן מפניס כל השערים שיש צו לנעול וצנודו עוסק צניעלת שערס כן לוי יסן לו מבחון: **גמה הכהן מללנעול והאחר המפתחות לשלגלת והאחר הטבאל למקומה** ונתן כן לוי כסותו עליה חזר וישן לו: **מסינע הטולנס פתח הצירה**. תחת המקדש צמה ששולאים (ז"ל שעולין) עליו וגבוהין משולי החיל שהרי מחילות לא נתקדשו: **במסינע הטולנס פתח החיל**. צמה שהוא גבוה מרגלי ההר: **והולך נן צעדי**. שער ח' (הדרוס) [הכפון] שלא היה משמש כלום: **הדרן עלך בשלשה מקובות**

מסכת מדרות

עם פירוש הרב שמעיה אשר פתר לפנינו מנוחתו כבוד

בשלשה מקומות פרק ראשון

בשלשה

א^(א) מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש בבית אבטינס ובבית הניצוץ ובבית המוקד ^ב והלויים בעשרים ואחד מקום: חמשה על חמשה שערי הר הבית ארבעה על ארבע פנותיו מתוכו חמשה על חמשה שערי העזרה ארבעה על ארבע פנותיה מבחון ואחד א^א בלשכת הקרבן ואחד ב^א בלשכת הפרכת ואחד לאחורי בית הכפורת: **ב** ^ב איש הר הבית היה מחזר על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקין לפניו וכל משמר שאינו עומד ^ג אומר לו איש הר הבית שלום עליך ניכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות היה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקח ובגדיו נשרפים שישן לו על משמרו רבי אליעזר בן יעקב אומר פעם אחת מצאו את אחי אמא ישן ושרפו את כסותו: **ג** ^ה חמשה שערים היו להר הבית שני שערי חולדה מן הדרום משמשיין כניסה ויציאה קיפונום מן המערב משמש כניסה ויציאה טדי מן הצפון לא היה משמש כלום ^ו שער המזרחי עליו שושן הבירה צורה שבו (רואה) כהן גדול ב^א שורוף את הפרה וכל מסעדיה יוצאים להר המושחה: **ד** ^י שבעה שערים היו בעזרה שלשה בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח שבדרום שער הדלק שני לו שער ה^א הקרבן שלישי לו שער המים שבמזרח שער נקנור ו^א ושתי לשכות היו לו אחת מימינו ואחת משמאלו אחת לשכת פנחס המלביש ואחת לשכת עושי חביתין: **ה** ^ה ושבצפון שער הנצוץ ^ה וכמין אכסדרה היה ועלייה בנויה על גביו שהכהנים שומרים מלמעלן והלויים מלמטן ופתח היה לו לחיל שני לו שער הקרבן שלישי לו בית המוקד: **ו** ^ט וארבע לשכות היו ב^א בבית המוקד בקיטונות פתוחות למרקלין שתיים בקדש ושתיים בחול וראשי פישפשיין מבדילין בין קדש לחול ומה היו משמשות מערבית דרומית היא היתה לשכת ה^אלחם הפנים מזרחית צפונית ^כ בה גזוו בני חשמונאי את אבני המזבח ששקצום מלכי יוון צפונית מערבית בה יורדים לבית הטבילה:

לד.

עין משפט
גר מצוה

א א מיי' פ"ח מהל' בית הצהירה הלכה ה':
ב ב מיי' שס הל' ד':
ג ג מיי' שס הלכה ח':
ד ד מיי' שס הלכה י':
ה ה מיי' שס פ"ה הל"ז:
ו ו מיי' שס הלכה ד':
ז ז מיי' שס הלכה ח':
ח ח מיי' שס פ"ח ה"ה:
ט ט מיי' שס פ"ה ה"י:

שיטה מקובצת

א ואחד ללשכת:
ב ואחד ללשכת הפרכת:
ג כהן גדול השורף את הפרה ופרה וכל, **ד** שער הבכורות שלישי חיבת הקרבן נמחק: **ה** שבצפון שער אות ו' נמחק: **ו** היו לבית המוקד אות ב' נמחק: **ז** לשכת ערשה להם הפנים מזרחית צפונית שבה גזוו:
ח שער הצפון כדאמרין לעיל טדי וכן הצפון וכן פי' בפרך טדי: **ט** בהמ"ק כמו שנתבאר בספר עזרא ויחזרת שהיה בימי נמחק:
י צורת מרינת שושן הבירה (מבדחת) חיבת כצורת נמחק: **כ** מרשכם בה ולא: **ל** הלכה אלא שהיא חיבת אבל נמחק:

פ' הרא"ש

החשמונאים קצצו ראשו וידיו ורגליו ותלואו בשער המזרחי: **פנחס המלביש**. שם היה בגדי כהונה וירושלמי פנחס על המלביש כך היה שם הראשון ונקרא כולם על שמו: **לשכת בית עזשה** הביתין. ששם עושין חביתין לכה"ג להקריב עשירות [האיפה] מחציתו בבקר ומחציתו מערב: **ה** ובכפין אכסדרה היתה רוח רביעית היתה רובה פרוצה כמין אכסדרה שפרוצה מרחק ד' כך היתה רובה פתחים וחלונות: **שהכהנים שומרים מלמעלת**. פ"ק דתמיד דף כו: יליף לה מקרא: **ופתח היה לו** אל"ף. מלבד התחת שפתחו לעזרה ואם תאמר בפ"ק דתמיד [שם] דפרך וחד שומר הוי ליה לבית המוקד לפרוך גמי מבית הניצוץ ליהיה לו ב' פתחים וי"ל דבית הניצוץ לא היה צריך שמירה בפחת חוץ כי לא היה בו שימוש רב ולא הוצרך שמירה גם לצד חוץ: **ו** ב' בקדוש וב' בחול: **ושל צד דרום היה בקדוש: וראשי ספספין**. כלומר מסמר מערבית דרומית היתה לשכת המלביש: **אחרי** בית הכפורות. לשכת א' היתה במערב והיה לול קטן בכותל מערבי פתוחה מקדש קדשים ליתיה הלשכה והלשכה היתה פתוחה לעזרה כנגד הילול להכשיר אחורי בית הכפורת לשחיטת קדשים וקריני' ביה פתח אהל

מזרחית היתה לשכת לחם הפנים והתם קחשיב לשכת לחם הפנים הרביעית לשלכת הטלאים שהיתה במקצוע צפונית מערבית נמצא דלשכת לחם הפנים היתה במקצוע צפונית מזרחית כשהולך דרך הימין מצפון למערב וממערב לדרום ומדרום ומשני אקושיא קמייתא לשכת הטלאים אקצויי מקציא מאן דאתי מצפון מתחזיא ליה בדרום ומאן דאתי מדרום מתחזיא ליה בצפון פ"י לשכת הטלאים היתה ניראת בשתי המקצועות שארוכה היתה ועומדת במערב ומארכת לצד צפון ולצד דרום מאן דאתי מצפון ורואה אותה רחוקה מקיץ צפונית מערבית חושב אותה שעומדת בקיץ מערבית דרומית ודאתי מדרום מתחזיא ליה משוכה לצפון כזה ג"כ וקאמר התם מסכתא דבמערבית דרומית הויא כלומר קרובה יותר לדרום מלצפון כמו שצייירת ממאי מדרמינן לחם הפנים אלחם הפנים ומשני דחא חשיב דרך ימין ומר חשיב דרך שמאל. פ"י הן תנן דמדות דחא חשיב דרך ימין כדמפרש בהדאי דקא אזיל ומני מדרום למורה וממזרח לצפון ומצפון למערב וממערב לדרום והבא להקף סביב הבית ומקיפו דרך ימין מבחון והו סדי הקיפתו ולכן לחם הפנים לשכה שניה לה בקרן דרומית מזרחית וחנא דמסכת תמיד קא חשיב דרך שמאל ולשכת טלאים במקצוע דרומית מזרחית נמצא לשכת לחם הפנים רביעית לה במקצוע מזרחית דרומית כשהקיף דרך שמאל. א"א בשלמא דקריב טפי למערבית דרומית היינו דמתרין לחם הפנים אלחם הפנים אלא א"א בצפונית מערבית הויא מאי תירוצא דלחם

^[1] ז"ל טללא קרבן, (י) ומא טז. (פ"ח צנ.) (א) כ"א מרחוקים, (ז) ז"ל מושלם

^[2] (א) תמיד כה: פ"א מ"א וק"ד (כ.ו.) (ג) (תמיד כו.) (א) תמיד כז.; (ד) (ז"ל ואומר כ"א בתמיד.) (ט) מנחות כ"א, (ו) יומא יט. (תמיד כו.). (ז) תמיד כה: ניומא יט., (ח) ניומא טו.; (ט) כ"א טללא קרבן, (י) ומא טז. (פ"ח צנ.) (א) כ"א מרחוקים, (ז) ז"ל מושלם